

MUZEJSKI VJESNIK 8

GLASILO MUZEJA

SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE
(Bjelovar, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Muzeja grada Koprivnice
Odgovorni urednik: Franjo Horvatić
Urednik, lektura i korektura: Zorko Marković
Tehnički urednik: Marijan Špoljar

Muzejski vjesnik izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Za sadržaj priloga odgovaraju autori.

NAKLADNIK

Centar za kulturu Koprivnica, OOUR Muzej grada Koprivnice

ZA NAKLADNIKA

Franjo Horvatić

TISAK

SOUR »PODRAVKA«, OOUR Koprivnička tiskara, 1985.

BROJ 8 – VELJAČA 1985.
GOD. VIII

SADRŽAJ

MUZEJSKA PREZENTACIJA	1
Franjo Horvatić – Problemi muzejske prezentacije	3
Darko Sačić – O muzejskoj prezentaciji	4
Marina Šimek – Mogućnost prezentacije budućeg stalnog postava arheološkog odjela	5
Marijan Špoljar – Izazovi prezentacije	9
MUZEOLŠKA PITANJA I PROBLEMATIKA	12
Jasna Tomičić – Jubilej Gradskog muzeja Varaždin	13
Goran Jakovljević – O osnivanju Gradskog muzeja u Bjelovaru	16
Vladimir Kalšan – 30 godina Muzeja Međimurja – Čakovec	18
Rastko Pražić – 25 godina rada Muzeja Moslavine u Kutini	20
Marina Šimek – Metode vođenja dijateke arheološkog odjela GMV	23
ARHEOLOGIJA	25
Željko Tomičić – Sumarni osvrt na rezultate arheoloških istraživanja prostora Međimurja u razdoblju od 1972. do 1982. godine (II)	26
Mladen Medar – Arheološko-antropološki nalaz iz okolice Bjelovara	37
Zorko Marković – Nekoliko nalaza iz Vinče u Muzeju grada Koprivnice	38
Božidar Gerić – Probno iskapanje lasinjskog naselja na lokalitetu »Dolina« kod Ždralova	41
Zoran Homen – Prilog proučavanju lasinjskih keramičkih bočica	44
Mladen Medar – Bilješka o nalazu lasinjske kulture u Bjelovaru	47
Zorko Marković – Još o nalazima s Raićevog brega kod Srdinca	49
Josip Vidović – Goričan 1984. (preliminarni izvještaj)	53
Josip Vidović – Sondažno istraživanje skupine tumula kod Donjeg Mihaljevca u Međimurju 1984. godine (preliminarni izvještaj)	55
Željko Tomičić – Skupni nalaz ranosrednjovjekovnog novca 12. i 13. st. iz Čakovca	57
Željko Tomičić – Ranosrednjovjekovno groblje na redove u Juraju u Trnju	59
Željko Tomičić – Gradišće kod Nedelišća – rezultati pokusnih istraživanja	61
Željko Tomičić – Rezultati pokusnih arheoloških istraživanja kraj Dvorišća u Međimurju	63
UMJETNOST	65
Tomislav Đurić – Pavlinski ljetnikovac na Veternici	66
Dragutin Feletar – Inovacije jednog »Prstena«	69
Marijan Špoljar – Tri mlada koprivnička umjetnika	70
ETNOLOGIJA	75
Libuše Kašpar – Etnološka bibliografija novinskih članaka (II)	76

VIJESTI	80
Stjepan Hajduk – Zaštitni radovi na »Fantekovoj hiži«	81
Ljubica Ramušćak – Seminar o folklornom plesu u Međimurju	83
Zorko Marković – Aktivnost Povijesnog društva Koprivnica u 1984. godini	83
Dragutin Feletar – »Podravski zbornik« kao primjer	85
Dragutin Feletar – Monografija koja obavezuje	86
AKCIJE	88

MUZEOLOŠKA PITANJA I PROBLEMATIKA

O OSNIVANJU GRADSKOG MUZEJA U BJELOVARU

Kao što je svima dobro poznato, muzej u Bjelovaru (prvobitno Oblasni muzej) osnovan je 1949. godine¹. Međutim, skoro je sasvim nepoznato da je već 1946. godine pokrenuta inicijativa za formiranje jednog okružnog muzeja, koji bi u prvo vrijeme pretežno vodio samostalna arheološka iskopavanja na području Bjelovara. Inicijativu je pokrenuo tadašnji bjelovarski Dom kulture, a kako je ona tekla i kakvi su bili njeni rezultati, najrječitije govore do sada neobjavljeni dokumenti, koji se čuvaju u arhivu Arheološkog muzeja u Zagrebu².

DOM KULTURE U BJELOVARU

Predmet: Moli se dozvola za iskapanje starina

Okružnom narodnom odboru prosvjetni odjel

Bjelovar

Kao što je naslovu poznato poveo je ovaj Dom kulture inicijativu, da se u Bjelovaru osnuje muzej. Postoje svi uvjeti za njegov prosperitet. Gradski N.O. pobrinut će se za potrebne prostorije, a na teritoriju čitavoga okruga mogla bi se s uspjehom vršiti mnoga iskapanja, jer je za vrijeme turske najezde na tom teritoriju bio podignut čitav niz većih i manjih utvrđenja. Preko toga teritorija vodila je i glavna rimska cesta, a nađeni su i ostaci keltskih naselja. Budući da je Dom kulture odlučio, da za par dana počne s iskapanjima, a jedan dio tih iskapanja vršio bi se na državnom zemljištu, vlasništvu bivših imov. općina, to se umoljava naslov, da nam se izda pismena dozvola za ta iskapanja uz uvjet, da svi iskopani i nađeni predmeti postaju vlasništvo okružnog muzeja i da nas se u toj izdanoj dozvoli preporuči i svim narodnim vlastima, kao i pojednim privatnim licima, kako bi nam išli na ruku.

Smrt fašizmu – Sloboda narodu!

Bjelovar, 25. VI 1946.

Za Dom kulture:
Radoslav Kovač v.r.

Narodna Republika Hrvatska
Okružni N.O. Okruga Bjelovar
Primljeno 25. VI 1946.
Broj 24.134 Oznaka radne jedinice VII

OKRUŽNOM NARODNOM ODBORU
Općem otdjelu

Moli se naslov da izda dozvolu za iskapanje starina koje bi vršili isključivo predstavnici Doma kulture – sekcija za muzeje. U dozvoli treba istaknuti da sve nađene stvari budu isključivo vlasništvo Doma kulture.

Smrt fašizmu – Sloboda narodu!

Pročelnik:
(Milan Belošević)

Predsjednik:
(Lalić Đuro)

OKRUŽNI N.O. – BJELOVAR

Tajništvo – Opći odsjek

Broj: 24134/1946. Bjelovar, dne 27.VI.1946.

Predmet: Iskopavanje za okružni muzej
– dozvola –

OKRUŽNOM N.O. – u Prosvetni odjel

U vezi prednje zamolnice saopćujemo Vam, da u pogledu iskopavanja starina u pomenute svrhe do danas nema nikakvih propisa.

Tajništvo odnosno opći odsjek kao ni odjel unutrašnjih poslova ovog okruga nebi u tom pravcu mogli izdati nikakovu generalnu ili specijalnu odluku, jer bi se takovim odlukama diralo u odnose – većinom privatno pravne naravi za čije rješavanje nisu nadležne upravne već sudске vlasti.

Preporučujemo naslovu, da se po tom pitanju obrati na svoje resorno Ministarstvo.

Smrt fašizmu – Sloboda narodu!

Tajnik:
(Galeković Josip)

Predsjednik:
(Lalić Đuro)

OKRUŽNI N.O. BJELOVAR

PROSVJETNI ODJEL

Broj: 24134–1946. Bjelovar, dne 1.VII.1946.

Predmet: Iskopavanje za okružni muzej dozvola

MINISTARSTVU PROSVJETE
Odjelu za kulturu i umjetnost

Zagreb

Prosljeđujemo molbu doma kulture u Bjelovaru kojom traži izdavanje dozvole za iskapanje starina. Preporučujemo molbu i molimo da im se izda dozvola u koliko je to moguće.

Smrt fašizmu – Sloboda narodu!

Pročelnik:
(Milan Belošević)

Predsjednik:
(Đuro Lalić)

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO PROSVJETE

Primljeno dne 12. VII. 1946.

Broj: 48906

Predmet: Bjelovar – vršenje naučnih iskapanja

KONZERVATORSKOM ZAVODU

u ZAGREBU

Dostavlja se predmet s molbom za postupak u smislu čl. 4. Zakona o zaštiti spomenika kulture i prirodnih rijetkosti od 23. VII. 1945.

Moli se naslov da u ovom predmetu zatraži i mišljenje univ. prof. Dr. Viktora Hoffillera, ravnatelja Arheološkog muzeja u Zagrebu.

SMRT FAŠIZMU – SLOBODA NARODU!

Zagreb, 15. srpnja 1946.

NAČELNIK:
Gamulin Grga

Mišljenje Hrvatskog narodnog arheološkog muzeja u Zagrebu upućeno Konzervatorskom zavodu u Zagrebu povodom molbe za osnivanje muzeja u Bjelovaru

Na tamošnji upit broj 536 od danas čast mi je odgovoriti ovo:

Prije nego se u Bjelovaru dozvoli osnivanje muzeja treba stvar dobro promisliti. Prije svega ne smije se nikome dozvoliti iskapanje, gdje god on to hoće. Za svako iskapanje potrebno je mišljenje stručnjaka.

Iskapanje oko utvrda i opkopa iz turskih vremena ne može imati nikakvog uspjeha, ni naučnoga, ni materijalnoga, jer se ne može naći ni jedan bolji predmet. Isto tako se ne isplati redovito iskapati ni oko sredovječnih i novovjekih grobova i domova. Vrijednih predmeta se tu obično ne nalazi, a mnogo toga se pokvari, ako se ne zna što se kopa.

Meni okolica Bjelovara nije dobro poznata, jer sam malo bio u onom kraju. Znam da je pokojni direktor tamošnje gimnazije Fleischer dopisivao s našim muzejem, ali se njegovi izvještaji odnose najviše na Podravinu, Kloštar i Đurđevac. Kasnije znam da se našao rimski grob u Sirovoj Kataleni, ali sadržaj toga groba nije bio bogat.

U Novigradu podravskom imade na raznim mjestima prehistorijskih i rimskih ostataka, među njima kupelj nekoga posjeda, koju sam nekada iskopao i publicirao. Ali sve to ne smije istraživati nestručnjak, jer će više škoditi nego koristiti. Osim toga je to teren, na kojem treba mnogo investirati da se malo toga nađe.

Potrebno je, dakako, da se taj kraj dobro istraži, ali to treba da učini čovjek koji je neko vrijeme služio u muzeju ili u Konzervatorskom zavodu, a ne može imati dobrog uspjeha ni srednjoškolski profesor, pa makar imao i ispit iz arheologije i povijesti umjetnosti.

Predlažem zato da Ministarstvo prosvjete ne dozvoli nikakvih iskapanja, dok se ne nađe stručnjak, a da ne dozvoli ni osnivanje muzeja, dok se ne predloži statut sa točnom oznakom svrhe toga zavoda i određenjem sredstava, kojima bi se ta svrha imala postići.

Dobro bi bilo da jedan stručnjak proputuje cijelo područje i da u svakom mjestu sabere točne informacije o starim naseljima, a osobito o starim grobištima. Sabrane podatke trebalo bi prepisati u dva primjerka, od kojih bi se jedan čuvao u arheološkom muzeju, a drugi u Konzervatorskom zavodu. Kad bi koja lokalna vlast tražila dozvolu istraživanja, imao bi se u pitanju starih utvrda i gradova pitati za mišljenje Konzervatorski zavod, a u pitanju starih grobišta ili građevina iz rimskoga ili prehistorijskoga i ranohistorijskoga vremena arheološki muzej.

S.f. s.n.

Zgb. 18/VII 946

Hoff.

1 Rješenje Izvršnog odbora Oblasnog narodnog odbora br. 7 od 25. 08. 1949. godine o osnivanju Oblasnog muzeja čuva se u Historijskom arhivu u Bjelovaru

2 Dokumente objavljujem na osnovi usmene dozvole dr. Ivana Mirnika iz Arheološkog muzeja u Zagrebu

Vladimir Kalšan, Muzej Međimurja – Čakovec

30 GODINA MUZEJA MEĐIMURJA – ČAKOVEC

Ideja o osnivanju Muzeja u Čakovcu bila je prisutna još i prije I. svjetskog rata, a nekoliko kulturnih i ambicioznijih građana pokušala ju je afirmirati i u staroj Jugoslaviji. Međutim, bivši režimi i okupacione vlasti nisu pokazivali dovoljno interesa, razumijevanja i volje za osnivanje muzeja ili barem muzejske zbirke koja bi se bavila prikupljanjem, čuvanjem i prezentacijom bogatog kulturno-povijesnog nasljeđa ovoga kraja.